

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se primesc. Manuscrise nu se retrimit.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai presede în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelt, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckslein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețul inserțiilor: o serie garmond pe o coloană 6 cr. și 50 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifar și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. séu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANULU IV.

„Gazeta“ ese în fiă-care di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unu anu 12 fl., pe șese luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe anu.
Pentru România și străinătate:
Pe unu anu 40 franci, pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la tôte oficele postale din întru și din afară și la dd. colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagului I.: pe unu anu 10 fl., pe șese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe unu anu 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Unu esemplar 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atâtu abonamentele câtă și inserțiunile suntă a se plăti înainte.

Nr. 125.

Brașov, Sâmbătă, 6 (18) Iunie

1892.

Brașov, 5 Iunie v.

Eră-și s'au pus în mișcare capetele încoronate. Alergă unul la altul, ca să-și facă vizită.

Aci e curtoasia, aci sunt raporturile amicabile dintre demnitari și state, cari, precum se asigură, cauză acele visite.

Cel dintâiu lucru, la asemeni întrevederi princiare, este asigurarea că ele urmăresc numai scopuri pacifice. Care potentat ar și mărturisi vreodată, că se poartă cu gânduri războinice?

Intrevederea Țarului cu împăratul Germaniei în portul german Kiel a avut, se asigură, din tôte părțile un rezultat foarte favorabil pentru pacea europeană. Se susține că Țarul ar fi făcut nise declarațiuni foarte pacifice. Unii dicu, că ar fi disu chiar, că nu va sprijini Franca, când acesta ar suscita cestiunea Alsației. Foile rusești desmintu însă această faimă susținându, că Țarul a asigurat numai în genere, că are intențiuni pacifice.

Este și foarte greu a se sci ce au vorbit împărații între ei. Lumea cea mare politică este prin urmare și după întrevederea dela Kiel nedumerită, cu atât mai vârtos, cu cât în același timp visita, ce-o făcu marele duce Constantin președintelui Carnot la Nancy, nimici efectul bun alu întâlnirii împăraților.

Festivitățile dela Nancy au păstrat, în ce privește enunțările făcute, asemena un caracter pacific, der numai în sensul, că de acum înainte Franca și Rusia vor dicta pacea Europei. Și bine dice o foia de frunte italiană, că o astfel de pace este alta, decât a fostu pacea, de care s'a bucurat până acuma Europa fără concursul Franciei și a Rusiei.

Cu tôte asigurările de pace, declară „Riforma“ italiană, pôte să sosescă ziua, când cestiunile încurcate vor fi rezolvate printr'un mare războiu.

În Italia spiritele sunt înclinate spre pesimism, deoarece le neliniștesc mult și situațiunea interioară. Criza parlamentară în Roma s'a rezolvat numai în mod provisor. Giolitti a câștigat indemnitatea, cerută pe șese luni pentru a face cheltuielile necesare, numai după ce a amenințat cu dizolvarea camerei. Pôte că o va și disolva, der nici ministrul-președinte nu pôte fi sigur decât majoritatea nu se va pronunța în contra triplei alianțe, care impune Italiei atâtea jertfe.

Totuși călătoria regelui Umberto la Berlin și intențiunea lui de a visita la veră și pe regina Angliei, precum și împrejurarea, că și împăratul Germaniei va merge la veră la curtea englesă, ca să ia parte la cununia prințului Ferdinand, moștenitorul tronului român, cu princesa Maria de Edinburg, în fine faima ce s'a răspândit, că însuși Țarul a pro-

misu, că va asista ca martor la cununia nepoței sale cu moștenitorul României decât „i voru ierta împrejurările“ — tôte aceste visite pôte fi interpretate numai în sens pacific.

Cu tôte aceste semne, cari pentru moment sunt foarte pacifice, admoniează organul memorat italian pe conaționalii săi dicându: „Veghiați, căci nu sciiți ora!“

Viena, 1 (13) Iunie 1892.

(Adevărata importanță a proiectelor maghiare, pentru regularea valutei). Nu se pôte încă sci cu positivitate, decât opozițiunea atât de serioasă și — a-și pută dice impetuosă, ce o întimpină aici și în public și în diaristică, der mai vârtos în comisiunea parlamentară respectivă, planul eșit din fabrica maghiară, în a cărei frunte stă „genialul“ — cum îi dicu șovinistii — Dr. Weckerle, planul botezat și scos la lumină cu numele de „regularea valutei“, „introducerea a etalonului de aur“, „pauze în contra tuturor fatalităților fi nanțiare, ce amenință Monarchia Habsburgică și cu deosebire statul suveran maghiar“, — nu se pôte sci, dicu, ore această opozițiune austriacă, ce din di in di devine totu mai aprigă și mai pronunțată, este ea instinctivă, din presimt, séu pusă la cale prin combinațiuni și deducțiuni fine și rafinate? Ajunge, că atât urătorii planului, anume finul și istețul neamț maghiarizat Dr. Weckerle, cât și colegul séu de dincoci de Laita, Dr. Steinbach, și — și mai vârtos vilenii de aristocrați poloni din Galiția și cu tovarășii lor jidani, instrumentele cele minunate dresate și disciplinate ale lui Rothschild, se ferescu cu scrupulositate de a trada cu un cuvânt măcar adevărata însemnătate și finta a unor acte și planuri de statu, de proveniență din Budapesta, pentru cari, atară de suveranul șovinism maghiar, nimeni altu în Monarchia nu se eșofeză, nimeni altu nu face propagandă, nimeni altu nu se prefăce orbu dinaintea defectelor lor.

De aceea consideru momentul oportun a mă încerca să ridicu un colțor alt perdelei ce acopere secretul, sé esplicu în esență „genialitatea“ d-lui Dr. Weckerle, dela altă căreia succes se așteptă salvarea și îngrădirea cu garanțe pentru durată și față cu ori cari eventualități posibile ale domniei șovinismului maghiar, cu séu fără Austria, după cum va aduce cu sine — târgul și norocul.

Premiță constatându, că fapte cunoscut, cel puțin cunoscut bărbăților critici de competență, cumcă datoria publică a Ungariei „unitare și independente“, datoriă, ce au luat asupra țării și au sporit o meru domni maghiari, — în schimb cu privilegiul de a domni ei exclusiv peste țără și popor, de mult a trecut peste Rubicon, adică peste granițele puterilor normale ale țării. În cifre exprimată, această datoriă, înțelegându și cea flotantă și cea garantată de statu, trece cam peste trei miliarde de florini, bani buni, cu o sarcină de procente anuale până la una sută și șese-zeci milioane florini, ceea ce face cam două cincimi din venitul întreg, forțat pân' la extrem.

E drept, că — după proporțiune, în aceeași măsură s'a urcatu într'același timp datoria publică și cametele plătibile pentru ea — în Regatul României; der această colosală sarcină în România nu apasă atât de greu asupra contribuabililor, pe lângă acesta ea acolo este mai totă amortisabilă, pe când la noi mai totă perpetuă; der în România totu în timpul sporirii ei, ea se și reduce în mod considerabil.

În Ungaria deja cam de mult s'a ajunsu acolo că, de o urcare a datoriei publice a conto de noue imposit, nici chiar în tabăra celor mai înverșunați șovinisti nimenea nu vré sé audă! Și am asistat în cercuri confidentiale mai înguste, unde venind vorba de aceste sarcine ale țării, ne mai suportabile, pentru lungu timp, toți cei prevădători și sinceri o mărturiseau, că ele nici nu s'au contras pentru d'a fi răsplătite și nici că voru fi vr'odată răplătite; ér în câtu pentru dobânda după ele, aceea într'o bună d'imințe va fi redusă cu 10, 20, 50, séu și mai multe procente; căci — „Salus reipublicae suprema lex“; apoi capitalistii voru trebui sé se mulțămescă cu puținul posibil, mai bine decât sé pără totu! Când însă venia vorba de posibilitatea vreunei crize financiare, séu de vr'o catastrofă, ca cele dela Solferino și Königgratz, până a nu fi regulate finanțele țării, atunci par' că vedeai, cum perul li-se făcea măciucă și gróza le trecea prin óse bietilor domni, atotputernici!

Acești fiori, această temere și neliniște este singură, care mai turbură dulcea și tignela vieții răsfățate a acelor domni. Și de acești fiori, d'această temere și neliniștire s'a apucat d-lui Weckerle ca să scape pe domni șovinisti, atotputernici în Ungaria și prin Ungaria în totă Monarchia. Se pôte o idee mai sublimă? Și d-lui Dr. Weckerle de bună semă crede, că prin combinațiunile sale, prin planul séu depus în cele cinci proiecte de lege, îi va succede. Introducțiunea i-a fostu minunată: i-a succesu a interesa și câștiga pe Monarch, pe tustrele guvernele acestuia, și — potu dice: pe totă suflarea maghiară și reneșată, convingându pe toți, că: planul séu bunu este și — siguru folositoru Tronului și sistemii de 25 de ani domnitoare în monarchia dualistică, — sistemă combinată prin „genialii“ bărbai de statu Beust și Deak, și introdusă cu statul marelui Bismark, prin numai puțin „genialul“ Andrásy apoi dezvoltată pân' la înflorirea ei de astăzi — prin spiritul „colosului din Turin“, căruia nimic și nimeni pe lume nu-i pôte pune stavilă.

Intr'unu cuvânt: combinațiune și opere ale „genialităților“ mari și colosale, cum sé fiă ele conservate, dezvoltate și asigurate pentru veci? — Acesta era problema. Era idea d-lui Weckerle, cum ni-o indică unu studiu mai aprofundat și mai critic a celor cinci proiecte de lege ale sale, abia putea sé fiă alta decât: a angagia sistemii și domniei austro maghiare dualistice, specialu Ungariei „unitare-maghiare“, pe tôte puterile financiare, pe toți bancherii și capitalistii din Europa, plus Banca națională a Monarchiei, cu tôte mijlocele și interesele lor, în solidaritate.

Pentru ca să pricepem și sé scimă apreția după cuviință idea și problema

d-lui Weckerle, și interesarea de ea a factorilor înșirați, avem sé nu perdem diu vedere, că datoria publică și a părții ceșteialte de dincóce a Monarchiei încă a trecut Rubiconul. Ea este cu totul totu peste cinc miliarde de fl. ér cametele anuale ale totului și părților, departe peste 200 milioane de fl. bani buni, pe când puterile contribuabililor sunt și aci încordate până la extrem.

Intr'una și în totalu, așa cred, că nu se esagerază, decât datoria publică a Monarchiei întregi, cu a provinciilor și cu garanțele de statu, se ia rotund în cifra de două-zeci miliarde franci, cu o sarcină de procente până la 800 milioane franci, din cari trei părți din patru în străinătate.

Pôte deci fiă-cine, care are ideii despre legăturile financiare, cele mai puternice între state și popore, sé și închipească, în ce relațiune de solidaritate este sé se pună monarchia și țările ei, prin planurile d-lui Weckerle, cu bancherii și capitalistii Europei, cărora se datoresce vr'o 15—16 miliarde de franci, în aur, și se plătesc anual 5—600 milioane — totu în aur.

Florinul nostru de hârtie, care — cum astăzi suntem cu valuta neregulată, — printr'o criză financiară séu printr'unu posibilu desastru într'unu viitor războiu peste nopte pôte sé pără din valorea sa 10, 20, ba și 50 și mai multe procente, chiar florinul de argint sé mai scadă în preț, ér bannotele și biletele statului cu curs forțat, sé devin fără de nici o valoare sigură, astfel statul în imposibilitatea d'así mai implini obligămintele către creditorii săi din străinătate, va sé dică în faliment și în pericolul d'así pierde independența, ca și Turcia la 1878. Acestu pericol, decât „genială“ combinațiune, „genialul“ plan de regulare a valutei va deveni lege, se crede pentru totăuna delăturată. Căci atunci după stipulațiunile și angagiamentele cu bancherii și cu Banca națională, florinul de astăzi, fiă elu de argint séu de hârtie, va avé totu prețul ce astăzi i se atribue, adică de 84 cruceri în aur; și acesta printr'unu sacrificiu bagatelu de mai puțin ca 200 milioane de fl. în aur, putându chiar jumătate din această sumă s'oi, guvernele din pivnițele Băncii naționale, fără de a scăde prin această garanță bancnotelor.

Abia se pôte închipui unu lucru mai minunat ca planul d-lui Weckerle. O garanță pentru momente grele, după priceperea omenescă mai eștină, ca această iscodită de „genialitatea“ onorabilului ministru de finanțe ungurescu, — cine a mai vățut?! Decă și până în câtu planul va succede, — urmările vor arăta; der titlul ce-lu poartă proiectele, scopul ce ele au așfat, nu correspund séu cel puțin nu correspund, decât într'o foarte insuficientă măsură.

Regularea valutei, introducerea etalonului de aur, fixarea relațiunei între aur și argint, între valorile de până acum și cele noue, acestea din întreg opul „genial“ nu rees, decât foarte problematic séu defectuos.

Nu se pôte dice unu etalon de aur, unde paralel cu aurul rămâne în curs, pentru lungu timp, cu cursu fixu, mai mult argintu ca aur, și bannote cu redusă garanță, și bilete de tesaur, cu și mai puțină.

Fluctuațiunea inerentă naturii argintului, nu se poate opri locului prin legea omienilor. Acestea sunt fapte incontestabile.

Intre astfel de imregiurări, regularea valutei în monarchia habsburgică devine efemeră. Bună numai pentru samarii dela bursă.

De-asemena fixarea relațiunii dintre diferitele valori nu poate să fie decât precară. Și — din toate acestea eu nu numai pot admite, ci nu mi pot molcomi bănuiala, că opozițiunea în secret se alimentează — nu de *antisemită*, nici nu de cei puțin *centraliști*, neputincioși, din Austria și mai puțin de *conducătorii naționalităților* nemulțumite și neimpăcabile cu dualismul, ci de *istefii și puternicii milionari jidani*, cari — ca întru toate și aci, — consimt de nevoie cu guvernele, însă prevădând răul, dauna lor, lucră contra în secret!

În fine finali eu cred, că rămâne cestiune deschisă și aci, ca și în celelalte opere ale „genialilor“ bărbați de stat, croitor și regulători de state atât *genialitatea* lor, cât și *ajungerea* cu succes a scopurilor lor prin aceea „genialitate“.

Memorandul*)

(Urmare și fine.)

Maiestatea Voastră Imperială și Regală Apostolică!

Prima datorie a cetățenului e sinceritatea față cu Monarchul și față cu concetățenii săi, și Românii au împlinit totdeauna datoria această.

În conștiința marilor interese de dezvoltare și de existență, cari legă pe poporul român de monarchie, și din devotament către *Maiestatea Voastră*, Românii au primit cu supunere situațiunea creată prin dualism, ca pe una, care nu poate să fie decât trecătoare, și au suferit cu îndelungă răbdare nedreptățile ce li-s-au făcut în timpul de un pătrar de secol. Ei însă n-au încetat nici odată ași da silința, să oprască pe conducătorii statului din calea primejdioasă, pe care au apucat.

Având în vedere, că „*Volenti non fit injuria*“, Românii au protestat totdeauna fără sfială contra orîși-cărei călcări de drepturi odată câștigate și și-au rezervat în fața țării și în fața lumii dreptul de revindicare pe timpuri mai priincioase, pentru dezvoltarea internă a monarchiei.

Tote silințele pacifice și toate protestările lor leale au rămas însă zadarnice.

Amu arătat în acestu memorand alu nostru, că uniunea și inaugurarea ei prin art. de lege XLII. ex 1868 este o desconsiderare a tuturor drepturilor naționale câștigate de Români, ca element ce compune majoritatea precumpnitore în vechia Transilvanie, precum și a tuturor legilor fundamentale, a Pragmaticii Sancțiuni, care asigură independența administrativă a acestui principat, — perhorescarea deplină a elementului român, o injuriă atât din punctul de vedere legislativ și juridic, cât și din cel politic.

Amu arătat, că legea electorală, basată pe legile feudale, este o invederată mistificare în ceea ce privește exercitarea celui mai cardinal dintre drepturile reclamate de spiritul de libertate și de adevăratul constituționalism, o înăbușire în formă legală a exprimării voinței popoarelor: ea despoe pe majoritatea cetățenilor țării și îndeosebi pe Români de dreptul lor reprezentativ, și atât prin arondarea artificioasă a cercurilor electorale, cât și prin volnicia puterii publice se asigură, în interesul dominațiunii, de rasă, precumpnirea minorității, de unde urmază, că țera nu e reprezentată de adevărații factori ai popoarelor ei, și legislațiunea, dieta, e un falsificat.

*) A se vedea N-rii 122, 123 și 124 ai „Gaz. Trans.“ din a. c.

Amu arătat, că cea mai de căpetenie cestiune de organizațiune internă, cestiunea naționalităților, a fostă resoltată în mod injust, contra cerințelor dezvoltării dreptului nostru public și contra adevăratelor interese de consolidare ale statului. Legei, prin care s'a făcut încercarea de a rezolva cestiunea această, îi lipsește baza principială, care consistă în asigurarea legală a existenței și liberei dezvoltări a individualităților naționale. Ignorând cu desăvârșire individualitățile etnice, cari constituiesc statul, legea recunoște numai individul de deosebită naționalitate, pe cari îi declară drept o singură națiune maghiară, pentru-ca astfel să creeze o basă legală pentru silințele de asimilare.

Amu arătat, că legea această, anume în ceea ce privește dispozițiunile favorabile pentru naționalități, e o literă murtă și nu se mai ține seamă de asigurările date din partea puterii supreme, pentru libera dezvoltare națională a elementelor, ce constituiesc majoritatea cetățenilor.

Amu arătat, că art. de lege 42 ex 1868 și aplicarea lui în practica vieții sunt, ca legea pentru egala îndreptățire, o desmintire față de ideea de egalizare națională, în cuprins și în forma de aplicare un mijloc legal pentru cultivarea ideii de stat național maghiar și în municipii, despoindu pe cât numai se poate pe celelalte popore de dreptul cetățenesc municipal.

Amu arătat, că acele dintre dispozițiunile legilor privitoare la învățământul public, cari asigură într-o câtva libertatea de dezvoltare culturală a tuturor naționalităților, nu se consideră, nu se respectă: guvernul nesocotesce dreptul confesiunilor și al persoanelor private de a înființa și susține din propriile lor mijloce școle și alte așezăminte de cultură; el refuză autorizațiunea cerută de cei ce vor să înființeze asemenea așezăminte, și supune pe cele existente, în ceea ce privește învățământul unei conduceri maghiarizatoare; el încurajază silințele de maghiarizare prin subvențiuni nemeritate, date din fondurile statului, fiă învățătorilor, fiă preoților, fără de a mai consulta autoritățile competente; el susține învățătorii destituiți de autoritățile competente pentru abateri grave, deși ei servesc cauza maghiarismului; el a introdus corupțiunea chiar în sinul bisericilor și a atacat simțământul religionar, care e baza ordinii sociale.

Amu arătat, că libertatea cuvântului și în deosebi libertatea de presă pentru Români nu există și că legea de presă e un instrument pentru înăbușirea exprimării convingerilor.

Amu arătat, că legile agrare, revădute de legislațiunea țării, au înlăturat cele mai cardinale dispozițiuni ale patentei și că procesele de limitare se trăgăneză deocă de ani în paguba economiei și cu intențiunea învederată de a favoriza pe posesorii maghiari față cu clasa română muncitoare.

Amu arătat, că poporul român e exclus din legislațiune, din reprezentanțele comitatense, dela oficiile publice, er limba lui e scosă din toate sferile vieții publice, politice și judiciare.

Amu arătat, în sfârșit, că deși contribuie cu averea și cu sângele fiilor săi pentru susținerea statului, în schimb jertfelor, ce aduce, statul nu face nimic pentru dezvoltarea lui culturală și economică, ci e oprită chiar de puterea publică a statului în dezvoltarea lui culturală și economică și întâmpină cele mai mari greutăți în exercitarea drepturilor de autonomie biserică și de liberă asociere.

Maiestatea Voastră!

În timpul dela 1849 până la 1866 Românii au câștigat, întocmai ca celelalte popore mai înainte asuprite ale monarchiei, un întreg șir de drepturi

și de garanții pentru dezvoltarea lor națională. Deși în pactațiunile dualiste s'a stabilit respectarea acestor drepturi și asigurarea lor prin legi create în formă constituțională, experiențele făcute în timpul unei vieți constituționale de douăzeci și cinci de ani au produs în inimile Românilor convingerea, că elementele ridicate prin falsă aplicare a formelor constituționale în fruntea statului, nu se țin de angajamentele luate, nu respectă drepturile acordate de *Maiestatea Voastră* din plină putere monarchică, și în conformitate cu adevăratele interese de fortificare ale monarchiei, ei consideră drept o cestiune de ambițiune națională de a face ca statul un gar constituțional, să iee prin legiferare și executare constituțională tot ceea ce ni-s'a dat din partea monarchiei austriace unitare. Călcarea angajamentelor supărătoare, ascunderea adevărului asupra relațiunilor interne, reaua credință în formularea legilor și în aplicarea lor, violentarea în jos și amenințarea în sus, au fost proclamate drept axiome de stat în patria noastră mai restrinsă, și de aceea aci, în țările coronei ungare, așezămintele constituționale nu servesc spre asigurarea liberului exercițiu al drepturilor și spre înaintarea pacificei dezvoltări, ci dau numai unei minorități violente și lărmuitoare puțința de a asupra majoritatea compusă din elemente muncitoare și gata întotdeauna să subordoneze interesele lor particulare marilor interese ale monarchiei.

Puși în fața acestei situațiuni, delegații trimiși de alegătorii români la conferența electorală ținută la Sibiu în zilele de 20 și 21 Ianuarie a. c. s'au vădută siliți a lua în unanimitate și următorul conclud:

„Ori-cât de indispensabilă trebuie să apară pentru fiă-care patriot neapreciat o schimbare salutară, totuși conferența față cu dezvoltarea, ce o iau lucrurile se simte constrinsă la dureroasă mărturisire, că nu numai față cu regimul, ci și față cu toți factorii parlamentari, și-a perdit încrederea. Ea crede, că sanarea rului, țera nu-l poate aștepta decât numai dela o intervențiune correspunzătoare a celui alt factor, a factorului suprem, de fapt a Coronei, care în pozițiunea sa înaltă, stând peste orî-ce particularism și ca adevărat reprezentant al intereselor celor mai înalte ale statului, are chemarea constituțională de a se întrepune cu sacra sa autoritate și plenitudine a puterii sale, ori de câte ori statul ajunge într-o stare, în care organismul său este amenințat chiar în structura sa cea mai internă. Conferența susține deci cu deplină încredere în gloriosul ei purtător, *Preagrațiosul nostru Monarch*, concludul conferențelor trecute cu privire la subșternerea unui memorand la Tron, și decide, ca acestu memorand să se prezenteze fără amânare.“

Maiestatea Voastră Imperială și Regală Apostolică! Preagrațioase Stăpâne! Împlinind însărcinarea, cu care am fost onorați din partea omienilor de încredere ai concetățenilor noștri români, și simțim datorii a pune în vedere *Maiestateii Voștre*, că comitenții noștri, Românii, nu sunt numai ei singuri în starea nesuferită, asupra căreia amu atras prin acestu memoriu părintesca luare aminte a *Maiestateii Voștre*.

Dela Porțile de Feră și până în Leitha, din Marea-Adriatică și până în culmile Carpaților galițieni, țera e frământată de continue agitațiuni și cuprinsă de adencă nemulțumire. Chiar concetățenii noștri maghiari, vădând zădărnicia silințelor lor utopice, sunt oei mai agitați și mai nemulțumiți și împing mereu spre sguđuirii violente.

O politică de stat, care atât în bazele ei, cât și în scopul ei final e

greșită, nu poate să fie decât desastroasă, atât pentru cei-ce stăruie în ea, cât și pentru patriă și Tron. Diametral opusă trecutului milenar și negând constituționalismul liberal și adevărat, politica această trebuia neapărat să producă o generală nemulțumire, care poate să fiă înlăturată și ascunsă un timp ore-care, dar nu poate să fiă înlăturată prin paliative, ci crește pe înfundate și devine din zi în zi mai amenințătoare.

Singură înfrățirea sinceră și întemeiată pe respectarea reciprocă a intereselor de existență și de dezvoltare națională poate să ducă statul spre consolidarea internă și spre fortificarea, dela care atîrnă existența lui în grelele timpuri, prin cari trecem.

Regatul ungar, afară de Croația, care se bucură de autonomia ei, are o populațiune de vre-o 13,200,000 suflete.

Aprópe a patra parte din această populațiune, vre-o trei milioane de suflete, sunt Români așezați în masse compacte în vechia Transilvanie, în Băuț, în Arad, Bihor, Sălagiu, Sătmăr și Maramureș, adică la hotarele orientale ale Monarchiei, pe țărmul stâng al râului Tisa, în triunghiul dintre Tisa și Murăș și între munții margași ai Transilvaniei, pe un teritoriu de vre-o 134,630.54 chm., unde ei fac 60—95% din întreaga populațiune. E adevăr neîndoios, că ei se află aci și că stăpănesc, ca proprietate privată ori comună, în aprópe aceeași proporțiune pământul țării. E adevăr neîndoios, că muncesc pământul acesta și jertesc din rólele muncii lor, plătind fel de fel de dări, pentru susținerea statului. E adevăr neîndoios că dau, ca oșteni, jertă de sânge pentru apărarea țării. E adevăr neîndoios, dovedit prin miile de școle, pe cari le-au înființat și le susțin din propriile lor mijloce, că ei au conștiință națională și nu vor să fiă luați drept nise indiviđi, ci se impun ca popor deosebit, care are aspirațiunile sale culturale.

E adevăr dovedit prin luptele, pe cari le au purtat în timpul secolelor trecute fără de răgaz și prin silințele ce și au dat să-și creeze o clasă conducătoare, că ei au conștiință despre importanța lor etnică, geografică și politică, își cunosc drepturile și țin să fiă tratați întru toate deopotrivă cu celelalte popore conlocuitoare, îndeosebi și deopotrivă cu poporul maghiar.

A nega aceste adevăruri, a le trece cu vederea, a le nesocoti, a nu voi să le scii, când ele se impun, este o gravă abatere dela cele mai elementare resone de stat.

Chiar deși Românii n'ar avé nici un trecut istoric și astfel nici o basă legitimă luată din trecut milenar al statului pentru pretensiunile lor, chiar și numai faptul, că ei sunt, voescă cu totă hotărîrea și pot mult în anumite împrejurări, e destul motiv politic spre a determina pe orîși-care guvern să țină seamă de interesele lor legitime. Cu atât mai virtos trebuie să se țină seamă de aceste interese, când ei nu cer decât ca dreptul public al țării să nu fiă dezvoltat contra tradițiunilor seculare, ca să fie respectate drepturile odată câștigate de dășii și să li-se asigureze, ca unui popor odată recunoscut ca atare, libertatea de dezvoltare.

Și aceeași pozițiune, ca Românii, o au și concetățenii noștri germani, precum și cei slavii în statul ungar, aceleași resoane de stat cer, ca să se țină seamă de interesele lor legitime.

Sistemul inaugurat în anii 1866—1868 n'a ținut seamă de aceste resone de stat, și astfel a fost peste puțin și realizarea dorinței *Maiestateii Voștre* de a vedea pe poporele, ce constituiesc statul ungar poliglot, ajunse la o mai fericită împreună viațire. Din contră, după o viață constituțională de douăzeci

și cincă de ani, spiritele sunt mai învrăjbite, ca ori și când și lupta de rasă a fost organizată cu premeditare.

Nu mănași de gânduri pornite din egoismul național, ci cuprinși de îngrijire patriotică am venit în fața glorioșului Tron al Maiestății Văștre: calea, în care ne aflăm e totu cea aleasă de părinții, bunii și străbunii noștri, cari plini de încredere în părinteșca purtare de grijire și în înțelepciunea providențială a Impăratului lor, au versat totdeauna cu inima veselă sângele lor pentru monarhia și Tron.

Vedându nemulțumirea generală, de care sunt cuprinse toate straturile societății, și greutățile mari ale timpului, Românii au ținut să caute mângăiere și îmbărbătare la Maiestatea Văștră, făcându-și datoria de supuși leali și sinceri.

Ați ca totdeauna, convinși, că numai prin o sinceră înfrățire a popoarelor se poate asigura pacea și dezvoltarea patriei noastre, Românii stăruie în dorința, ca în formă legală și prin concursul factorilor competenți sistemul de guvernare să fie reformat în patria noastră astfel, ca să se asigure drepturile odată câștigate și să se țină seamă de interesele legitime ale tuturor popoarelor, ce compun statul ungar poliglot.

Stăruim deci și de astădată asupra votului separat subțernut Maiestății Văștre din partea deputaților și regaliștilor români din dieta ținută la Clușiu în Noemvrie 1865 și tragem din nou luarea aminte a Maiestății Văștre asupra modului, cum s'au contopit Banatul și așa numitele părți adnexe.

Unitatea monarhiei și resonele de stat, cari militază pentru această unitate, precum și adevăratele interese ale regatului ungar ceru imperios, ca toate elementele compunătoare de stat să se simtă mulțumite și dispuse a da sângele și avutul lor pentru întărirea și apărarea patriei comune, ăr această nu e cu putință câtă vreme drepturile naționale nu sunt legal recunoscute și respectate în practica executivă.

Încercarea de a ajunge la consolidarea statului ungar prin asigurarea dominației exclusive a poporului maghiar, s'a dovedit zadarnică și după opinii făcute în timp de un pătrar de secol. Nici prin număr, nici prin cultură, nici prin prudentă politică, poporul maghiar nu s'a ridicat la destulă superioritate, ca să poată conduce afacerile patriei comune el singur, fără sprijin din partea celorlalte popoare, ba chiar în luptă cu ele. Ideea de a preface statul ungar poliglot, prin unificarea națională a elementelor lui constitutive, într'unul național maghiar, s'a dovedit ca utopie primejdioasă. Astfel actualul stat ungar se prezintă, ca o formațiune, care nu are decât menirea de a susține dominațiunea maghiară cu ori-ce preț, ajutându pe Maghiari să despoe pe ceilalți concetățeni ai lor și să facă din rólele muncii săvârșite de alții un condamnabil lux de așezăminte naționale maghiare, pe când alții sunt lipsiți de cele mai elementare înlesniri în lucrarea lor culturală.

Salutea Monarhiei, a patriei noastre mai restrinse, și chiar a poporului maghiar îndeosebi cere, să se pună capăt acestei stări de lucruri și să se iee câtă mai curând inițiativa pentru asocierea internă a popoarelor, pentru-ca, adunați cu iubire și cu încredere împrejurul Tronului, să emulăm cu toții întru consolidarea și fortificarea patriei comune.

Astăzi, după ce popoarele au fost învrăjbite prin o politică nesocotită și îndărătnică, numai dela frăsca mijlocire a Maiestății Văștre se mai poate aștepta o asemenea schimbare salutară în viața noastră comună.

Pătruși dăr de dorul păcii de atâtea timpuri pierdute, îngrijați de sorțea patriei și plini de încredere în înțelepciunea și în părinteșca solitudine a Maiestății Văștre, Românii se mângăie cu speranța, că și de astădată, ca în

atâtea rânduri, se va adevăra tradiționala lor credință, că vindecarea relelor și liniștirea inimilor, totu dela Tron vine în cele din urmă, căci ale Monarhului sunt inimele și inimile sunt plinitudinea puterii.

Ai Maiestății Văștre cei mai credincioși supuși

Comitetul designat de adunarea generală a reprezentanților tuturor alegătorilor români din Transilvania și Ungaria pentru așternerea memorandumului

Sibiu, 26 Martie 1892.

Dr. Ioan Rațiu m. p., președinte. George Popp de Băsești m. p., vicepreședinte. Eugen Brote m. p., v.-președinte. Dr. Vasile Lucaciu m. p., secretar general. Septimiu Albin m. p. secretar.

Selbătécile din Turda.

Despre „bravurile“ Maghiarilor din Turda primim amănunte dela dōmna Emilia Rațiu, soția d-lui Dr. Rațiu, — amănunte interesante, cari caracterizează selbătécile comise acolo Lună sēra. Eată ce ne scrie dōmna Rațiu:

Onorabilă Redacțiune!

Totul a fost arangiat și condus în mod infernal de Căpitanul orașului Iakab Gergely, cu alți oficiali de ai magistratului orașenesc, ca Nessel notaru, Duló assesor la scaunul orfanalului orașenesc, și alții din clasa inteligentă a Maghiarilor. Iakab Gergely, căpitanul orașului a datu signalu cu un clopot de oi, și a aruncat cu petri, îmbărbătându-și horda, ca să arunce cât de tare, să spargă și devasteze totul, „üssetek, üssetek, még van egy orai idő!“ Plebea, fără capi, s'ar fi temut de rigōrea legii, dăr așa n'avea de ce să se témă.

Capii de aici, după cum spun chiar ei, ar fi primitu mandat, de a săvărși mișelia, chiar din Pesta dela ministeriu. La mine vine lumea ca la un bēlcu, perigrinează din tōte părțile, ca să vadă devastările, și Vē asigură, Dōmnule Redactor, că numai cine vede își poate face o închipuire despre vandalismul ungar, și despre aceea, că în ce pericolu de viață ne-am aflat noi în noptea aceea.

Am acusat pe căpitanul orașului în față, adevă pe d-lu Iakab Gergely, i-am dīs înaintea a mai multor oficiali unguri, cari se aflau la mine spre a constata paguba și mai mulți oficiali de gendarm și miliția, i-am dīs, că dēnsul a fost conducătorul și inscenatorul. dēnsul a fost acela, care mai întēiu a aruncat cu petri. La tōte aceste invinuri ale mele cu-o față ipocrită imi răspunse: „Nagysád, ne higye, igen vén vagyok, ca să facu așa ceva“. În fine a doua și se făcu vestea, că acum nu numai, că voru continua scena din noptea trecută, dăr voiesc sēne și omōre (pe mine și flica mea Felicia aflându-ne singure acasă). M'am dus pe la autorități ca să ceru miliția pentru siguranță, și ipocriții de iei mi-au promis cu cea mai mare curtenia, însă s'au ferit să-mi spună, că ei nu pentru mine aduc miliția, ci mai mult, că se témă să nu năvălesc Românii de pe Câmpia. Acum, după a doua nopte, sunt păzită cu gendarmi, — mă amenință cu dinamită, o încercare a fost, dăr nu li-a succedut. În timp de 2 săptămāni, cât va fi aci miliția, nu voru face alta.

Eri m'au cercetat oficiali veniți cu o companie de miliția și câțiva gendarmi. Nu se puteau destul mira de cruzimea Ungurilor. Adevărul l'a spus Felicia d-lui primaru, că: „Magyar kultur și-a greșit pași; voind a maghiarisa pe Romāni, au uitat mai întēiu a se cultiva pe dēnsii“.

Necazul d-lui primaru a fost, că pentru ce iubitul meu consorte a sosit din Clușiu cu trăsura cu patru cai, trebuia să vie după pofta lui la gara din Turda, ca în ziua mare să lū bată cu petri, după cum s'au pregătit ei, sēu mai bine să fi venit cu telega cu un măgar.

După ce și în scris am făcutu a-rătare contra poliției și ca la un casu de responsabilitate poliția să-și potă spăla mâinile de glodul acela, cu care au aruncat, se vorbește, că poliția a mituit cu bani și beutură patru prăpădiți „pflasterreteri“, ca la casu de lipsă aceea să primescă asupra lor totu, și fiind aceia prăpădiți, la un casu de despăgubire să nu fiă ce lua de pe dēnsii.

Lucru invederat, că tōte ce s'au întemplat, cu scirea, invoiala și la inițierea poliției s'au făcut; acesta o dovedește și casul, că petri și bolovanii de cari s'a folosit horda turbată la devastare, s'au transportat cu carle orașului din pavagiul vechiu, și totu la demandarea autorităților orașenesci, în noptea când a fost pustirea, la familiile române nu s'au aprins lămpile de pe strade de locu, deși era o nopte întunecată și numai târziu după miezul nopții era puțină lună — tōte ca una dovedesc aserțiunile mele!

Cum inteligența maghiară a condus tumultul, dovedește și casul acela, că acei omeni, cari isu chiamați a lăți lumina și cultura între popor, tocmă aceea au fost factori de căpetenie spre, esemplu: învățătorul Bólenyi în după amēda țilei devastării a ținut prelegere cu învățecii de meseriaș, la număr vr'o 70—80, și dēnsul după prelegere a eșit cu învățecii din școlă și s'au asociat la tumult.

Cea mai nouă versiune e aceea, că: până când miliția va sta la Turda, până atunci nu ni-se va întempla nimic, dăr după ce se va duce miliția de aici, până atunci nu se voru odihni, până când nu ne voru huidui din locul de nascere, dela casa și proprietatea noastră, si totu așa se voru întempla și cu celelalte familii inteligente de aici.

După cari împărțiri rămān a Onor. Redacțiunii.

Cu tōtă stima:
Emilia Rațiu.

CRONICA POLITICĂ.

— 5 (17) Iunie.

Din Viena se telegrafiază, că monarhul va primi în audiență în țilele acestea pe conducătorii diferitelor partide, ca să le aducă la cunoștință dorința Sa de-a se debate proiectul de lege referitor la valută cât se poate mai îngrabă. — O altă telegramă din Viena spune, că în cea mai de aproape ședința a comisiunii pentru valută Cehii tineri voru pretinde, ca pe monede să se pună și inscripția: „rex Bohemiac“, ăr Polonii voru cere inscripția „rex Gallicae“.

În numărul dela 19 Iunie „Münchener Allg. Zeitung“, revenind asupra scirei despre logodna principelui moștenitoru român scrie următoarele: După cum se șvonesce, nunta moștenitorului tronului român se va ține în Londra, la espresa dorința a reginei Victoria. O bună impresiune produce și aprețierea ce i se face logodnei în Anglia chiar. E neîndoișu, că această legătură e a se privi ca o reinouă dovadă despre aceea, că România și-a câștigat o mare vață și o pozițiune respectată în șirul statelor europene. Că tocmă un print cu sentimente atât de marinimose, cum le-a dovedit atât de strălucit Carolu de Hohenzollern, monarhul român, în decursul unei domnii de 26 ani pe cât de laborioasă, pe atât și de incununață de isbândă, a primit o misiune atât de anevoioasă, acesta trebuie să o mulțumescă România prevedinței, ca un noroc extraordinar. Dēcă însă astăzi deja o principesă de rangul nepoței suveranei Angliei e destinată pentru tronul român, apoi acesta e o dovadă de avēntu, ce a luat România sub dinastia Hohenzollern, avēntu, care stărnesc admirațiune și prin care din nou se accentuează, că România înainteză

în fruntea statelor din Balcani și a ajuns la o importanță, de care trebuie să se țină socotēla.

Fōia „Wiener Tagblatt“ aduce următoarea scire: Țarul Alexandru cu ocazia petrecerei sale în Kiel a dīs, că un șir lung de ani Rusia nu va face rășboiu, ci va ține la pace. Spre mai mare siguranță, Țarul și-a dat cuvēntul sēu și a întins mână împēratului Wilhelm, care a răspuns declarației Țarului c'o asemenea stringere de mână.

SCIRILE ȚILEI.

— 5 (17) Iunie.

Printul moștenitoru alu Romāniei la curtea din Petersburg. „Correspondenz Bureau“ din Viena află, că printre vizitele ce Curtea Rusiei va primi la Peterhoff, se așteptă, pe la finele lui Iunie, acelea ale printului moștenitoru alu Romāniei și a reginei Greciei.

Dela Turda mai primiramă ađi afară de scrisōrea de mai sus, încă o corespondență, căreia îi vom da locu în numărul de mână. E lucru firesc, că amărăciunea în sioul fraților noștri Turdeni a ajuns la culme. Impertinența foilor șoviniste merge până a aproba selbătécile Maghiarilor fanatici din Turda. După cele petrecute, începēndu dela scandalul din Clușiu din 1884, aceste fatale și selbatice porniri erau de prevēdūt.

Fenomen. Cetim în „Romānul: Marți sēra, pe la orele 10, după o detunătură de trāsnet, a picat, pe strada Clementei, pe trotuarul caselor „Surorilor de Caritate“ (din Bucuresci) două globuri fulminante. Acest fenomen se întemplă fōrte rar și de aceea multu timp a fost pus la îndoială. Globurile, de o lumină roșieticōă, ca un fieru bine ars, au cădūt, unul după altul, ușor, lin și s'au învērțit câteva secunde fără nici un șgomot, apoi s'au spart cu șgomot aruncând fășii de lumină albastră și au dispărut fără a lăsa nici o urmă. Diametrul lor nu trecea de 10—15 centimetri, și acesta esplică, că esplosia lor nu a causat nici o stricaciune caselor „Surorilor de Caritate“.

Rēșboiu religionar în Africa. O telegramă din Bruxella aduce scirea, că lângă lacul Victoria Nyanza, din Africa, s'a întemplat o ciocnire sāngerōă între catolici și protestanți. 5—6000 catolici au fost siliți să se arunce în lac, unde și-au pierdut viața.

Colera. „Times“ află din Meshed, că Joia trecută fost 40 morți de colera; nu s'a produs nici o îmbunătățire în starea sanitară. Comerțul este intrerupt. Guvernul a stabilit un cordon sanitar la 40 mile de Teheran.

Sfârșitul fōmete în Rusia. După o depeșă specială, unele cheltuite pentru aprovisionarea și semănătura ținuturilor bāntuite de fōmete în Rusia, se urca până la 25 Maiu, la 125.000.000 ruble.

Monumentul lui Schoppenhauer. În curēnd se va ridica un monument la Francfurt filosofului german Arthur Schoppenhauer. Proiectul este făcut de sculptorul F. Schierholz. Monumentul va fi de bronz și va avē o mărime dublă.

Drumul de fieru siberian. Din Petersburg se anunță, că în una din ședințele-i din urmă, comitetul ministrilor a adoptat proiectul pentru construirea drumului de feru în Siberia occidentală în direcția Celiabinsk Kurgan-Petropavlosk Omsk până la stația Pacetanskaia a drumului de feru alu Siberiei centrale; construirea se face pe cheltuiala statului.

Prețul cerealelor în Rusia a început să scadă din cauză, că recolta anului acestuia se anunță a fi bună. Guvernul rusesc va hotărî și zilele aceste să ridice interdicțiunea exportului grâului, după cum a ridicat aceea asupra ovășului și a porumbului.

—x—

O nenorocire pe calea ferată. Se telegrafiază din Londra, că la 14 Iunie n. pe linia ferată orientală s'a întâmplat o ciocnire între două trenuri de marfă la stațiunea Bischofsgat nu departe de Londra. Au fost uciși 20 de muncitori, și alții mulți răniți greu.

Dare de sémă

asupra petrecerei cu tombolă din Abrudă.
(Urmare din nr. 121.)

Colecta nr. 36, colectantă d-ra Iustina Gallu din Sécuiou: Ana Caprișianu 1 ștergar, Eugenia Popu 1 ștergar, Ana Stirbu 1 cămașă cusută, Iustina Gallu 1 perină de divan, — toate din Sécuiou.

Colecta nr. 40, colectante d-nele Lucreția Papiu și Eugenia Simu din Bistra: Lucreția Papiu 1 perină de ace, Eugenia Simu 1 ținătoare de perii, Sofia Marcu 1 straiță, Carolina Balea 2 ștergare, Cristina Gligor 1 ștergar, Eva Goia 1 ștergar, Rafila Bucea 1 straiță, Ana Hudriciu 1 merindeață, Rafila Bucea 1 merindeață, Sofia Dinis 1 merindeață, Samfira Marcu 1 ștergar, Maria Risteiu 1 merindeață, Samfira Bustan 1 ștergar, Ana Birlea lui Ioan 1 ștergar, Ioana Stoffel 1 ștergar, Ana Stoffel 1 ștergar, Maria Selage 1 ștergar, Rafila Burzu 1 merindeață, Maria Poșio-gan 1 ștergar, Samfira Bucea 1 merindeață, Iustina Balea 1 merindeață, Eva Achim 1 merindeață, Maria Burzu 1 merindeață, Agafia Risteiu 1 ștergar, Samfira Mulcuțiu pânză, Samfira Haiducu 1 ștergar, Elena Ilisie 1 merindeață, Samfira Marcu 1 ștergar, Rafila Marcu pânză Sanduța Burzu 1 ștergar, Rafila Găta 1 merindeață, Ana Adam 1 pânză, — toate din Bistra.

Colecta d-nei Sabina Preda din Câmpeni: Dela d-na colectantă 2 acoperitoare și 1 batistă.

Colecta d-rei Marița Cioban 1 scultură, Ioan Mezei din Drag 1 scultură, Maria Dregan 2 rame de pose, Luisa Miron 3 șerviete, Cornelia Dregan 1 acoperitoare, — toate din Nădă-

șel; Victoria Popu din Drag 1 acoperitoare, Susana Popu din Drag 1 ștergar, Marița Cioban 2 ținătoare de cenușe și 1 pahar de flor.

Prin această recunoștem primirea obiectelor.

Obiectele înșirate mai sus s'au împărțit în 323 de câștiguri față de cari s'au emis 2500 de losuri à 20 cr. Din losurile emise s'au vândut 2190 bucăți în valoare de 438 fl.

În colectele de mai sus au încurs bani gata 31 fl. S'era la cassă au încurs 69 fl. 30 cr. În 27 Februarie a. c. cu ocaziunea balului casinei românes'au licitat obiectele câștigate cu losurile nevândute și au încurs 70 fl. 82 cr.; s'a licitat după bal un tablou din care au încurs 3 fl. Suma totală 612 fl. 12 cr. Spesele au fost 90 fl. 05 cr. Subtrăgându-se speșele rezultă un venit curat de 522 fl. 07 cr., care s'a administrat prezidiului reuniunii.

Abrudă, 12 Aprilie 1892.

Elvira Popu m. p., A. Filipu m. p.,
preș. preș.

Raportul prezentu cetindu-se și comparându-se cu documentele autentice produse, s'a aflat esact întru toate.

Abrudă, 21 Aprilie 1892.

Eufemia Calan m. p. Amalia Stoica m. p.
Ana Furdul m. p.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta.)

Karlsbad, 17 Iunie. Impărătesa a sosit aici la cură.

Petersburg, 17 Iunie. Comisiunea pentru supravegherea cerealelor a decis totala casare a opririi esportului, cu singura excepțiune a sēcării.

Paris, 17 Iunie. Drumont a înaintat recursu de nulitate în contra sentinței.

Viena, 17 Iunie. Ucigașul liferantului de cărbuni Leis cu numele Pronofsky, s'a sinucis.*)

*) N'a putut să ne trimită biroul de corespondență în locul acesteia o scire mai de Dómneațată? Red.

Literatură.

„Parnasul român“, va fi titlul unui volum, care va cuprinde poeziile cele mai frumoșe și mai potrivite pentru declamat. Pentru această culegere de poezii s'au făcut se pôte mai completă, d-lu Teochar Alexi, care va da la lumină acestu volum, și a căutat cu ajutorul mai multor specialiști, prin toate publicațiunile românesi, cari i-au stat la dispozițiă, și a găsit o sémă de poezii aleși din ale căror scrieri va publica una s'eu mai multe bucăți.

„Parnasul român“ va apăre la începutul lui Octomvre a. c. În toate cestiunile privitoare la această proiectată publicațiă, a se adresa la Tipografia Alexi, Brașov.

DIVERSE

Cum se tratéză caii? În grajdurile Lordului Hampton din Englitera se găsesc următoarea inscripțiă, care pôte servi de cea mai bună povață în ce privește tratamentul cailor: La dealu, nu mă bate. La vale, nu mă sili. La șes, nu mă cruța. La grajd, nu mă uita. De fân și grăunțe nu mă lipsi. Apă curată, dă-mi. Peria, buretele și țesala, nu economisi. De așternut curat și uscat, îngrijesce-mă. Ostenit și nădușit, nu mă părăsi. Bolnav și la frig, nu mă lăsa să tremur. În căpăstru și zăbale, nu mă trage. Când ești mâniat, nu mă bate.

Curiôsă pescuire în Japonia. În Iulie, bucuria copiilor japoneși este pescuitul unui pește mic numit *hai*, care are o carne delicioasă. Acestu pește este în mare abundență în micile riuri ale Japoniei, dela Kioto până la Kobe. Toți copiii din oraș și din sate aduc mese și bănci pe cari le aședă în mijlocul riului. Aplecâți pe aceste bănci ei pescuesc în modul următor: Un fir de ață la capetulu unei trestii le slujesce de undiță. În vârful aței pun câte-o crevetă. Dintr'un mic sac ce-l au alături, ei scot praf de crevetă us-

cată și pisat bine, care place foarte multu hai-ului; copiii pun acestu praf pe limbă și-l suflă în apă ca cu un pulverizator. Peștele atras de miroșu, alergă, înghite crevetă cu acul și nu face decât o săritură până în panerul micilor pescari.

Cursulu pieței Brașov

din 17 Iunie st. n. 1892

Sanote românesi	Cump.	9.45	Vând.	9.49
Argint românesc	-	9.35	-	9.40
Napoleon-d'or	-	9.46	-	9.49
Lire turcesc	-	10.70	-	10.75
Seris. fonc. „Albina“	6%	101.	-	-
„ „ „	5%	100.—	-	101.—
Imperial	-	9.65	-	9.68
Galbin	-	5.45	-	5.50
Table rusesi	-	122.—	-	-
Mărci germane	-	58.—	-	-
D'scontul	6—8%	-	-	pe an.

Cursul la bursa din Viena

din 16 Iunie a. c. 1892

Renta de aur 4%	-	110.95
Renta de hârtă 5%	-	100.65
Impremutul căilor ferate ungare	-	-
aur	-	119.60
dto argint	-	99.60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [1-ma emisiune]	-	117.30
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [2-a emisiune]	-	-
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [3-a emisiune]	-	-
Bonuri rurale-ungare	-	94.40
Bonuri croato-slavone	-	-
Despăgubirea pentru dijma de vină unguresc	-	95.—
Impremutul cu premiul unguresc	-	142.—
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	-	135.25
Renta de hârtă austriacă	-	95.70
Renta de argint austriacă	-	95.40
Renta de aur austriacă	-	113.45
Losuri din 1869	-	141.60
Acțiunile băncii austro-ungare	-	993.—
Acțiunile băncii de credit austr.	-	361.25
Acțiunile băncii de credit ungar.	-	318.25
Galbeni împărătesci	-	5.93
Napoleon-d'or	-	9.49
Mărci 100 imp. germane	-	58.55
Londra 10 Livres steriinge	-	119.40

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Malor.

Ultima săptămână.

Tragerea deja în 23 Iunie 1892

Loteriei de stat ungh. cu scopu filantropicu.

Câștigul principalu 60.000 fl.

Câștigurile totale 160.000 fl.

Losuri à 2 fl. se capetă: la Direcțiunea loteriei în Budapesta (Pesta, Oficiul vamal principalu), la toate oficiile de loterie, de sare și de dare, la cele mai multe oficii postale, la „Mercur“ în Viena și la debitanții de losuri însărcinați cu vânzarea lor în toate orașele și localitățile mai însemnate.

Budapesta, 1 Aprilie 1892.

Direcțiunea loteriei reg. ungh.

846,2—2.

Avisu d-lor abonați!

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiunei să binevoiască a scrie pe cuponul mandatului postal și numerii de pe fâșia sub care au primitu diarul nostru până acuma.

Domnii, ce se aboneză din nou, să binevoiască a scrie adresa lămurit și să arate și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașov

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașov la Pesta

Trenul mixt: 4 ore 20 minute dimineța.
Trenul accelerat: 2 ore 48 minute după amez.
Trenul de persoane: 7 ore 23 minute s'era.

2. Dela Brașov la București:

Trenul accelerat: 5 ore 15 minute dimineța.
Trenul mixt: 11 ore înainte de amez.
Trenul accelerat: 2 ore 19 minute după amez.

3. Dela Brașov la Zernesci:

Trenul mixt: 8 ore 35 minute dimineța.
Trenul mixt: 4 ore 55 minute după amez.

Dela Brașov la Ch.-Oșorheiu.

Trenul mixt: 8 ore 30 minute înainte de amez.
Trenul mixt: 2 ore 10 minute după amez.

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineța.
Trenul accelerat: 2 ore 9 minute după amez.
Trenul mixt: 10 ore 5 minute s'era.

2. Dela București la Brașov:

Trenul accelerat: 2 ore 18 minute după amez.
Trenul mixt: 6 ore 58 minute s'era.
Trenul accelerat: 10 ore 17 minute s'era.

3. Dela Zernesci la Brașov.

Trenul mixt: 6 ore 29 minute dimineța.
Trenul mixt: 1 ora 14 minute după amez.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 8 minute dimineța.
Trenul mixt: 6 ore 38 minute după amez.